

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Joh. Jonstoni Thaumatographia Naturalis

Jonston, Jan

Amstelodami, 1661

Caput XIX

urn:nbn:de:bsz:31-97032

CAPUT XIX.
DE HYÆNA & HY-
STRICE.

HYÆna est animal corpore haud minus lupo, seta illi equina, sed durior per totum porrecta dorsum. *Arist. in admir.* Et forminx & macis quibusdam habere genitale videtur: longam tantum lineam sub cauda quibusdam. *Arist.* In impetu dextera si excipiat, stuporem inducit; occiditur si sinistra. *Gillius* apud *Alian.* Lunæ orbe pleno suam canibus umbram injicit, injecta hi obmutescunt, elingues ducuntur. *Ælian.* Leo Africanus facit mentionem animalis Dabuh Arabicè, Iesef Africanè dicti. Mibi idem cum isto videtur. Magnitudine & forma lupum, pedibus & cruribus hominem referre ait. Reliquo bestiarum innocuus generi, humana corpora sepulchris evellit. Vepatotes antrum in quo degit edocti, tympanum cantantes pulsant. Hujus harmonia demulsus, solido fune crura constrictus, extrahitur. *Histrix* speciem gerit porci bimestris. Caput illi leporinum, humanæ aures, ut fini pedes, juba superiori erecta parte, cava priori adscribitur. Tubercula cutis ex utraque oris enata parte, fetas continent longas, ex iisque nascuntur. Latet ætate, hyemstrahit in apicium, & gravitatis tempore ursam sequi dicitur. *Agricola de subterr.* Ad *Hystricem* refert *Gesnerus* monstrum *Cardani* quod ille ita describit *l. 10. subtil.* Varii generis incertaque natura fuit animal, quod presenti anno 1530 Ianuarii 19 vidimus *Papix.* Vulpis magnitudo, aliquanto longius ore, & rictu leporino, cum pilis longis, duobusque dentibus prælongis: siquidem digiti humani longitudine prominentibus admodum sciuri, oculis serpentini, quippe qui angulis carerent, & nigri essent. Pileus inerat capiti, hircina barba simillimus, sed non aliter, quam crista pavoni. Pilus mustellinus ac puleber, nisi quod super collum velut lana candida videbatur: anteriores pedes

Q
lucetari, an
diomanis, uij
en, in dorsi pos
hystrici inftar, a
prominent
ant, emissaria. C
lilentes, elebant
videntur. Si rei
do ac cineris plu
amulcoribus. V
anis. Iracundia
circulatoris tract
mo, sexus femi
penis aqua m

D

Tanto incre
vel scutum
die, coire inco
calculosis gra
lepidos, &
dando etiam
dum magnus
refere caperis
pium aqua, de
accepto e grege
conarum, eju
re: ita ut cum,
penitus relinque
vile strum per
to, indeque res
erillione contel
misdum fiat. (s
solum ponat) ce
resparatus fueri
nastente malo
lucis. I' harmaca

des ut taxi, aures & posteriores pedes nihilo differentes ab humanis, nisi quod pedibus ungula urfi pro humana erat. In dorso postremaque parte, spina circiter centum, hystricis instar, quarum quadam in apice curvabantur, prominebant alioqui immobiles, nec ut de hystrice ferunt, emissaria. Cum moveretur, strepitum, dum se colliderent, edebant. Cauda anserina, sed in spina pluma finiebantur. Si reliqua non videas, anserem dices: candidis ac cinereis plumarum sedibus latoque lumine anserem amulantibus. Vox subobscura, rauca, quasi latrantis canis. Iracundum animal, sed tamen, quod facile à circulatore tractaretur. Canes odio prosequerentur maximo, sexus feminei, atatis juvenilis. Potus nullus, cibi, panis aqua madefactus. &c.

CAPUT XX.
DE HIRCO.

Tanto interdum impetu fertur hircus, ut asserem vel scutum perforet: septimo postquam natus est die, coire incipit. *Alian.* Sanguis ejus nephriticis & calculosis præfens remedium. Solvit enim ante natos lapides, & ne alii progignantur facit, dolorem sedando etiam. *Aetius l. 11. c. 12.* Sic autem colligendum magnus *Gesnerus* præscripsit. Quum uva matura resere cæperit, ollam novam accipito, & infusa in ipsum aqua, donec terreum deposuerit olla, coquito: & accepto è grege hircu atate matura, plus minus quatuor annorum, ejus mactati sanguinem medium olla excipito: ita ut eum, qui primus effluxit, itemque postremum, penitus relinquant: medium autem spissari finito, & in olla situm per acutam arundinem in multa frustra dissecato, indeque reticulo denso aut linteo raro, aut cribro arctiore conlectum, sub dio exponito, ut insoleatur, & roscidus fiat (vire jam decusso, post horam secundam sub Solem ponas) cavendo ne imbre commadescat: Porro ubi exsiccatu fuerit, diligenter in pyxide aservato: & remittente malo, cochleare plenum cum passo Cretico exhibeto. *Pharmacum hoc, Divina manus, dicitur.*